

Ese de doue ori in septimana
Joi-a si Domineca.

Pretulu pentru Austria

pre anu intregu . . . 10 fl. v. a.
n jumetate de anu . . . 5 fl. v. a.
n trei lune . . . 3 fl. v. a.

Pentru Roman'a si Strainetate

pre anu intregu . . . 14 fl. v. a.
n jumetate . . . 7 fl. v. a.
n trei lune . . . 3 fl. 50 cr.

CONCORDIA.

DIURNALU POLITICU SI LITERARIU.

Prenumeratiunea se face la Tipografia Trattner-Caroliana in strat'a domnesca Nr. 2. era corespundintiele la Redactiunea diurnalulu Stra'ta „Scol'a Reale“ Nr. 6. unde sunt a se adresa tote scrisorile ce privescu administratiunea, speditiunea, etc. Serisori nefrancate si corespundintie anonime nu se primescu. Scriptele nepublicate se voru arde.

Pentru insertiunea publicatiuniloru au a se responde 10. cruceri de linia. — Pretulu timbrului imp. reg. a 30 cr. pentru una publicare, e a se tramite deodata cu insertiunea, altmintrea nu se primescu. Unu nru singuratecu costă 10 cr. v. a.

REVISTA POLITICA.

Pest'a, 9/21 faur. 1866.

Cas'a boeriloru Ungariei facuse mare sfara in tiera cu adres'a loru cea separata. Acum dupa ce o cunoșcemu avemu sê marturisîmu cã erã de prisosu, domni boeri poteã sê primesca fãra scrupulositate adres'a casei reprezentantiloru, de carea a loru se osebesce numai prin scurtimea cuviinciosa si uniculu punctu prin care se invoiescu a face revedinnea necesaria a legiloru d'in 48. dar fãra a dice chiaru: mai nainte sêu dupa recunoscerea loru prin Monarculu actualu? Cã-ce in casulu d'in urma nu se osebesce apoi de felu de soro-sa, carea celu putinu e la intiesu, precandu acest'a e cam intunecosa si prea politicosa, adeca in stilu boerescu. Fiindu cã n'are mare valoare in sine, nu-i dãmú neci noi vre o insemnetate, ci lasandu-o in pace sortii sale, trêcemu la alte luccuri mai momentose.

Cãtu pentru desbãterile d'etali indrumãmu pre cetãtorii nostri la rubric'a respectiva a diurnalulu nostru, insemnandu totodata cã barbatescile cuventãri a le dloru Vladu si Dobranschi le vomu impartesi in totu cuprinsulu loru. Le numimu barbatesci, cã-ce pentru a grai in diet'a Ungariei adevêruri neplacute, espunendu-se pe a-si vedè intrerupta cuventarea prin d'iferite intrelocutiuni, larma, etc. se recere barbatia, ce nu toti o posiedu, cu atãtu mai vertosu cã-ce dupa aceste urmèdia presupusetiuni, incriminãri, si in urma odiulu; mominte insemnate spre a infricã sêu celu putinu a desgustã pre multi cari preferescu a le incungiurã tote aceste neplaceri.

Fãcemu sê urmedie unu artìclu a sup'ra s'ituatiunii nostre politice, esitu d'in pana, — precum insu-si scitòriulu ni dã sê intielegemu — unguresca, si care face nescari revelatiuni cam cunoscute, dar cari e bine a le si repeti candu si candu.

Corespundintele pestanu alu „Indep. bèlgice“ impartiesce unele impregiurãri, caror'a cetitorii nostri li voru da numai atãta insemnetate cãta se paru a meritã dupa s'ituatiunea presînte incãtu-va schimbata. Elu vre sê scie ca MM. LL. imperatulu si imperates'a erã sê plece d'in Pest'a inca in 12. fauru ser'a si cã numai mari influentie intrepunendu-se potura mediulocì ca sê mai remana cãte-va dile. M. S. imperatulu si-ar fi descoperitu parerea de reu cã lucrurile mergu prea incetu. La respunsulu ce s'ar fi facutu cã se asepta deputatii Transilvani Imperatulu ar fi disu: „Ah! eu am rabdarea de a asepta tote si de a ascultã tote.“ Altu sîmptomu e cã s'au facutu observarea cumca M. S. imperates'a nu mai face atãtu de desa intrebuintiare de limb'a magiara.

Corespundintele dupa ce amintesc cã siedintiele se voru reincepe in 15. fauru, descopere ceea ce pre aici inca n'au venitu la cunoscintia publica, cumca „stang'a (resolutiunistic) pregatesce unu amendamentu (modificatiunea) la punctulu proieptulu de adresa, relativu la revedinnea legiloru d'in 1848, si cã acest'a o va face (cu prilegiulu desbãteriloru partiali) prin organulu capiloru sêi principali.“ Pote fi cã insu-si Tisa, or Giczy. De se va adeveri acesta fama, ceea ce se vede a fi forte probabile, s'ituatiunea s'ar schimbã spre bine, pietr'a smintèlei s'ar delaturã si nu ar mai sta neci o pèdeca in calea impacatiunii. Cã-ci de vomu luã in socotintia, cari sunt greutãtile de frunte? aflãmu intru adevèru numai doue, d'entre cari un'a regularea cestiunii afãceriloru comuni, fiindu recunoscuta si in proieptulu de adresa, se pote socotì ca delaturata in principiu; a dou'a greutate e acelu artìclu alu legii d'in 1848 prin care tota puterea Regelui se dã in manile Palatînlui, care era ar avè sê fie unelt'a ministeriului ungurescu. Delaturandu-se si acesta greutate principale, cele lalte sunt secundarie.

Corespundintele trece apoi la Ardeleni si la Croati, despre cari insemna:

„Deputatii transilvani voru sosì probabilitate in primele dile a le lui martiu. Sasii si Romanii au dechiaratu cã facu reservele loru si cã voru veni numai pentru a responde la chiamarea Imperatului, care i-a convocatu pentru d'iplom'a de incoronare. Deci voru fi inca multe greutãti a se deslegã. Sasii voru primì pote uniunea, dar ei vreu ca drèpturile loru sê fie recunoscute innainte.

„Cãtu pentru Romanii, ei sunt desbinati in doue pãrti (!): un'a avendu o nemarginita putere (immense force), Romanii uniti, alu caroru capu e arceiepiscopulu Siolutiu, carea nu vre sê aiba nemica comune cu Ungari'a; alt'a, a Romaniloru ne uniti, carea in casu de nevoia, ar votã uniunea sub condițiune de a se bucurã de drèpturi asèmene altoru popore a tieriei. Capulu acestei pãrti e arceiepiscopulu Siagun'a.“ Corespundintele se pare a judecã partittele de dupa capi, ceea ce ni-se pare a fi gresitu, de ora ce intre Romanii nu e desbinare in cestiunea uniunii, carea nu o voiesce neci unu Romanu Ardeleanu, precum scimu noi neci macaru sub condițiuni, si daca s'ituatiunea politica a necagitei imperatle ar cere a se decretã uniunea, Romanii s'ar supune ca totu de aun'a vointiei Imperatului, dar precum prea bine insemna corespundintele numai in casu de nevoia, si acest'a are a se intielege despre venerandulu arceiepiscopu Siagun'a, nemicu mai multu, dupa cum credemu noi a potè petrunde cãgetulu acestui prelatu, in cestiunea uniunii. Insu-si organulu partitiei carea stã asta-di la guvernulu, caracterisase mai de una-di pre ambii principii besericesci ai Romaniloru estumodu: „unulu agitèdia, cel'altu tace“ va sê dica: neci unulu nu lucra precum ar dorì respectivii.

Trecandu apoi la Croati dice, cã acesti-a ar fi desbinati in cinci pãrti: uniunistic-ungureni, uniunistic-natiunali, ant'uniunistic (cu episcopulu Strossmayer in frunte) partit'a excancelariului Majuranciu, cu totulu dusmana magiariloru si compusa d'in deputatii confineloru militari, apoi in fine partit'a canoniculu Racichi, ca partit'a natiunale. Dupa desbãteri viforose proieptulu de adresa fu votatu, dar cum, 76 pentru, 22 contr'a si 96 de abtineri, adeca cei ce nu votara sunt numai cu doi mai putini decãtu toti cei ce votara. Adres'a nu vre sê scie de alte reporturi cu Ungari'a decãtu cele ce resultèdia d'in uniunea personale, adeca comunetatea Monarcului.

„Pentru a usiorã promulgarea d'iplomei de incoronare, de ora ce imperatulu numai un'a sîngura pote da pentru tieriele ce se tienu de coron'a lui Stefanu, aceste pãrti voru fi reprezentate la d'ietu. Ceru inse Croatii, ca cele trei regate (Croatia, Dalmatia, Slavonia) sê faca unulu intregu sub guvernulu propriu. Implinindu-se acest'a si-ar regulã apoi referintiele loru cu Ungaria, apoi d'impreuna cu noi (se vede cã corespundintele e Ungureanu) cele comuni cu guvernulu centrale.

„Ore face-se va lumina in sînlulu acestui caote? Aflã-vomu firulu Ariadnei pentru a esì d'in acestu labirintu de incurcature si de imposibilitãti? Trebuie sê vi-o spunu cã multi d'entre barbatii nostri politici au putina sperare.“

„De la sanctiunea pragmatice, Europ'a fu turburata mai de multe ori, drèpturile calcate, tratatele inchiaste eri, fùsera rupte alta di. In acestu cursu politice in care Austria au perdutu totu (?) s'au nascutu pentru ea o s'ituatiune noua. Guvernulu imperatescu nu crede a se potè consolidã cu federalismulu, acest'a e lucru cunoscutu, tote o dovedescu (?). Ce casciga dar aceste doue tierie miscandu-se in cerculu lui Popiliu? Trei secle si jumetate nu sunt de ajunsu a dovedì imposibilitatea contielgerii seriose si tienetorie.

„D'in casatoria inchiata intre noi (noua dovada cã corespundintele e Unguru) si Absburgi au resultatu o necompatibilitate de umore intre consortii. (Audi colu!). Ce e de facutu? Sêu a ne inchide in dreptulu nostru precum o

fãcemu, si a d'ivortia (corpdtile fiindu de ritulu latinu, vre a se intielege de a buna sama numai d'ivortiu „a thoro et mens'a.“) sêu a ne da dupa pèru si de a face concessiunile cari sê faca legatur'a nostra posibile. Tier'a e storsa, si e probabile cã Deacu, cãtu de populare e, si-ar periclitã totu-si popularitatea in acestu jocu (intielege: concessiunile). Partit'a resolutiunisticiloru adeca a d'ivortiuului (sic) va invinge dupa cãte-va incercãri nefructuose ca cea d'in 1861. si ceea ce se pregatesce.“

D. corespundintele vorbesce mai chiaru decãtu sê mai avemu trebuintia de a face si comentarii la impartesirile sale; ajunge a trage atentiunea publiculu nostru asup'ra acestei descoperii. Guvernulu le cunosce fãra indoela si le va sci apretiu dupa valorea loru.

Diet'a Ungariei.

Siedintia casei repr. d'in 1.7 faur.

Presidulu ordenariu. Protocolulu lu-duce c. L. Ráda y, pre vorbitori i-insemna V. Toth. Asta-di s'au autentecat protocolle siedintieloru d'in 15. si 16. faur.

La ordenea dilei e contnuarea desbãterii asup'ra adresei; — notariulu face cunoscutu, cã Laurentiu Toth si-a cedatu dreptulu de vorbitu lui M. Lónyay, care in inceputulu cuventãrii si-esprime dorirea pentru impacare, spre ajungerea acestei-a inse numai o cale este care se basedia pre legile patriei, luandu-si inceputulu de la sanctiunea pragmatice. Numai sanctiunea pragmatice trebuie si pote sê fia punctulu de manecare. Aducundu-si aminte de cei d'in colo de Lait'a observa, cã elementulu germanu pote mai putinu periclitã patri'a nostra (Ungaria), In fine primesce adres'a intru tota estinderea ei.

Dupa cuventarea acest'a mai multi poftira votisare, cu deosebire Onossy, provocandu-se la §. 42. alu regulamentelor casei dice, cã d'isputa numai atunci are locu, daca suntu si cine partinescu si cine se opunu obiectulu ce e la ordenea dilei, in care casu oratorii trebuie se vorbesca pro et contra inschimbandu-se. Dupa ce inse nimene nu se afla, care se fia in contr'a adresei e de parere sê incete desbãterea.

Pres.: Daca on. casa e deo parere cu mine, atunci abdicandu cei cari su-insinuati la vorbire, sê se finesca d'isput'a. Cu acest'a erã sê se puna cãpetu desbãterei, de nu s'ar fi rîdîcatu Deák care chiarificã lucrulu, amintindu cã „Paragrafulu citatu nu se referesce cu deosebire la adresa. Natur'a adresei e, cã nu numai acei-a vorbescu, cari o ataca, ci si acei-a cari o ilustredia. Proieptulu e adresatu atãtu cãtra M. Sa, cãtu si cãtra natiune (magiara). Adevèratu, cã adres'a acest'a s'a desbatutu in comisiunea de 30; inse d'isputele au remasu între membri; pentru ce s'a pusu sêu s'a lasatu ce-va d'in adresa, despre aceea publiculu nu scie nemica, si chiaru pentru aceea e de lipsa desbãterea asupra adresei. (aprobare) Se vorbesca dara acei-a, pre cari i-indemna sentimintele animei; se ascultãmu cu atentiune, si de vomu vedè, cã nu mai suntu, cari se vorbesca, se inchidemu d'isput'a generale, si apoi se procedemu la cea speciale. Acest'a e parerea mea.“ (Vivate indelungate).

Dupa acest'a veni la cuventu Franc. Faragó, care luã sub criticã politic'a esterna a barbatiloru de statu d'in Austri'a. Dupa parerea lui politic'a regimulu in cestiunea Schleswig-Holstein-iana e rea, si cã principatele aceste ar' trebuì lasate de banii loru. Dechiarã, cã partinesce adres'a, de si ar' fi doritu, ca sê fia amintita si politic'a esterna, si sê fie poftitu adnesarea Galitiei, pentru cã si acest'a se tiene de coron'a Ungariei.

Cont. Georgiu Apponyi dechiarã inainte de tote, cã primesce adres'a in principiu. Numai poftesce pe bazea constitutiunei impacatiune dupa ecuitate, in privinti'a executarei inse suntu

nescari greutati, cari se tienu de desbătarea speciale si acum'a nu se pote demite la discutarea lor. Poftesce mai incolo restaurarea ministeriului respund. si autonomi'a municipieloru, doresee, ca tote poporele imperiului sê se bucure de asêmine drepturi politice, ca ungurii; in urma partinesce de nou in principiu proiectulu de adresa.

Maur. Szentkirályi observa, că întrebară cea d'antăia nu e nici „quid consilii“ ci „quid officii.“ De s'ar aplică cea d'antăia ar însemnă a delatură brevi manu legile d'in 1848, si asie urmările principului „quid consilii“ potu fi forte periculoase. Că-ci se presupunem, că nice legile revedite nu s'aru prim, atunci M. Sa ar fi silitu a octroai legi. Noi n'amu cerutu sê ni se dee nice dîplom'a d'in opt. nice patent'a d'in faur. si asie noi n'amu fostu nici caus'a suspinderii lor. Pre noi (magiarii) nu ne pote inculpă nimene cu aceea, că noi suntemu caus'a, că cei d'in colo de Lait'a sunt lipsiti de constitutiunea lor. Spera, că va veni tempulu, candu se va restitu constitutiunea in tota estinderea ei.

Au mai vorbitu pre langa adresa: Ferd. Ra gályi si Ioane Vályi.

Cont. Béla Széchenyi (fiulu renumitului magiaru Stefanu Széchenyi) si-pléca capulu principieloru, cari se cuprindu in proiectulu de adresa, inse ce se tiene de executarea lor e de alte pareri. Ar' fi doritu sê vedea acolo accentuata pusetiunea imperiului de putere mare. Daca nu vomu ajutã noi — dice — greutătiloru natiunei, voru ajutã apoi altii. Elu nice odata n'a fostu amiculu imposibilității, si pentru aceea poftesce, ca sê se scota orecandu d'in catusiele contînității de dreptu. (sgomotu) Voteza pentru adresa.

Lad. Böszörményi asêmine respunde lui Bartal si lu-ataca, pentrucă a maculatu memori'a evenimenteloru d'in 48. — C. Ferd. Zichy se alătura langa parerile lui G. Apponyi, prin urmare si elu numai in principiu primesce proiectulu de adresa.

Bartal respunde lui Böszörményi si dice, că elu nu e amiculu revolutiunei (strigări: nice noi!) ci recunosc, că ce s'a intemplat in 48 a fostu numai o defendare, d'in partea ungurilor. Si contînuă, că elu tocmai asie stimeza memori'a evenimenteloru d'in 48 ca si Böszörményi. (aprobare.)

Paulu Somssich. Si-esprime parerea de reu, că e silitu a vorbi dupa astfelu de impresiune trista; ce n'ar fi avutu voia se face, dupa ce elu ar fi voitu sê se primesca adresa fără dîspuța, Apoi fece câte-va observări la cuventarea lui Ghyczy. Afirmeza, că Ghyczy impregiurarea, că in cercurile mai inalte esistu atari concepte ratecite, li-a atribuitu regimului presinte. Crede, că relatiunile d'ntre Rom'a si Cartagine nu se potu aplică la relatiunile nostre, (ale magiariilor). Dice mai incolo, că Ghyczy a vorbitu dupa logica, inse cu cinismu, si că tēmerile nu-i su-cu totulu baseate. In fine afirma, că anevoiă va luă parte la desbătarea speciale, dupa ce acuma primesce adresa infru tota estinderea.

Ghyczy respunde lui Somssich, dicandu că elu n'a disu, „că in cercurile mai innalte esistu atari concepte ratecite, cari le atribue regimului presinte,“ ci numai aceea, că „principiele, care s'au propus in cuventulu de tronu, de cinosura, suntu a se atribui pareriloru ratecite, care esistu in cerculu regimului.“ Cătu e pentru aseminarea intre Rom'a si Cartaginea dice, că elu la aseminarea acesta a amintitu, că acest'a se pote aplică si la proiectulu de adresa, daca in locu de cuventele: „pace si resbelu“ vomu pune cuventele „complanarea si ne complanarea“ cestiuniloru comuni. (Vivate si aplause).

In fine mai vorbi Bela Vay, pentru restaurarea municipieloru apoi se inchise siedintia la 1/2 3 ore.

Siedintia casei repr. d'in 19. faur.

Presidulu ordenariu. Notari: G. Ioanovicu si V. Toth.

Présiedintele, dupa autenticarea protocolulu d'in sied. trecuta, declara, că Décey pentru restaurarea sanetății cere tempu liberu de cate-va septemani. — La ordenea dilei contînuarea desbătării asupra adresei: celu d'antăiu vorbitoriu a fostu însemnatu Nicolies, care abdicandu a inceputu dîspuța Stefanu Keglevich: Primesce adresa cu rezervarea de a si-face observatiunile cu ocastunea desbătătorilor speciali.

Acum'a ar' fi venitu la cuventu M. Jókai, inse elu si-dede dreptulu lui Colom. Tisza (conducatoriulu partidei resolutiunistoru d'in

1861). Acest'a declara, că adres'a, ca esprime-reca opiniunei publice o primesce. Apoi respun-diendu lui Bartal dice, că daca nu va succede impacarea, atunci nu voru fi caus'a reprezentantii, care la tota intemplantia voru cede atăta, cătu voru vedē, că nu devine nimicită consti-tutiunea si patri'a. Complanarea — dupa parerea lui — numai asie se pote ajunge, daca se voru alipi strinsu de legi amendoi faptorii, adeca: Monarculu si corpulu reprezentativu. Acest'a e opiniunea publica. Amintindu mai incolo oportunitatea si ecuitatea observata de Bartal dice, că stramosii nostri (magiarii), decâte ori si-au redicatu cuventulu pentru constitutiune, niceodata nu s'au indestulitu, cu simpl'a amintire, ci au pretinsu garantii. Oratorele se al-tura langa teori'a „quid juris.“ Dupa aceea trece la vorbirea lui Ed. Zsedényi si face cate-va observatiuni, dicundu că decâte ori si-duce a minte de cei 17 ani, totu deun'a i-se reinnoiescu amaratiunile si tēmerile. Lui B. Széchenyi i- respunde, că nu numai elu (Sze-chenyi) e independinte, ci asie crede, că mai-toti ablegatii acestei diete; elu nu recunoscce catenele de dreptu ale lui Széchenyi, si pusetiunea Austriei de putere mare o conditiunea de la contînuitatea de dreptu. (aplause sgomotose).

Iosifu Ürményi (pentru că vorbi dreptu nu fu aplaudatu) areta, că in adresa e susceputa teori'a de contînuitate de dreptu. Ne-legalitatea de 17 ani adeveratu e sistata prin M. Sa, inse in contra pūnerii in actiuitate a legiloru d'in 1848 suntu stavile mari. Elu nu vede de lipsa denumirea ministeriului pentru sustinerea contînuității de dreptu; impacarea se face mai nainte intre patria si Monarcu, si numai dupa aceea intre Maj. Sa si regimulu. Adresa o primesce modificata, despre ce si-va face observarile la tempulu sēu.

Carolu Szász ataca pre B. Széchenyi, si areta inaintarea magiariilor in literatura, pof-tesce politica natiunale, apoi primesce adres'a.

Széchenyi cere cuventu pentru personali-tăti in contra lui Szász. Afirma, că d'nsulu alt-mintrea a intielesu innaoieria spirituale, adeca: că acum'a stă mai inderetu in cultura natiunea mag. decātu cum ar' sta de nu eră apesata. Era respun-diendu lui Tisza dice, că elu astfelu pricepe independintia, că acel'a e independinte, care parerile si convingerile sale e gat'a ale sprime ori candu ori si unde.

Apoi a cuventatu bravulu si probatulu barbatu alu natiunei romane Aloisiu Vladu, care cu noulu principiu de federalismu a su-prinsu cas'a repr. declarandu: că elu nu e centralistu, că-ci nu e nemtiu, nu e nice dua-listu că-ci nu e magiaru, ci e federalistu, pen-trucă crede, că numai federatiunea pote cascigă pace poporaloru cu trecutu istoricu. Totu im-periulu lu imparte in trei grupe, in provinciele, care se tienu de coron'a St. Stefanu, in cele, cari au fostu sub coron'a St. Venzel, si apoi vinu provinciele ereditarie. Cu privire la pre-cisiunea si deslegarea afăceriloru comuni par-tinesce parerile lui Bartal. Declara mai in-colo, că elu e unulu d'ntre acei putini romani intieleginti, cari voescu uniunea asie cum fu in ante de Mohaci (1526) era nu unificarea, Transilvaniei cu Ungari'a. Relatiunile Croatiei cu Ungari'a le primesce asie procumu au fostu in ante de 1848.

In ante de revisiune nu poftesce ministe-riu magiaru, ci numai restaurarea municipie-loru. In fine si-rette dreptulu de a vorbi la dîspuța speciale. *)

Adolfu Dobrzan'szky in ante te tote cere libertate, că elu nu e amiculu ministeriu-lui respunditoriu. (Haritate).

Desfasiura mai pre lungu daun'a, care ar' aduce-o sistem'a ministeriului r. si in acēsta privintia nu pote primu de indreptariu nice esemplulu Angliei, unde dupa parerea lui sî-stem'a minist. res. e caus'a apasării Irlandiei si a emigrării irlandianloru in Americ'a. Poftesce, ca in adresa in locu de „magyar nemzet“ si „magyar nép“ (natiunea magiara si poporulu magiaru) se se folosesca „ország“ si „ország népe“ (tiera si poporele tieriei). Sigismundu Detrich facundu cate-va objectiuni la vorbire-lui Vladu si Dobrzan'szky primesce adres'a.

In fine au mai vorbitu pe langa adresa: Ludov. Mocsáry si St. Kudlik, Apoi fiindu tempulu dupa 2 ore se inchise siedintia.

Siedintia publ. a casei repres. d'in 20. faur.

Pres. ord. notarii de eri. Dupa autenticarea protocolulu siedintiei trecute pres. rapor-tedia urmatoriile:

*) In nrulu urm. vomu publică acesta cuventare intru tota estinderea sa. R. e. d.

Iosifu Tolnay d'in Szabadház in una petitiune cere destiintiarea abuzuriloru d'in tempulu absolutismului. Dupa aceea mai ra-portatandu-se despre vr'o patru-cinci petitiuni fără insemnătate a procesu la ordinea dilei contînuarea desbătătoriloru generali asupra adresei.

Dîspuța a inceputu c. Juliu Andrásy, apoi Szaplóczay ambii a partinitu adres'a necondi-tiunatu. Milutînovic (serbu) desbate cestiune natiunalitătiloru. Pentru Ungari'a dupa pa-rerea lui, cea mai acomodata aliantia ar' fi unu regimu asediatu pre base democrătica. Aceea tiera, care voiesce a si-sustienē autonomi'a prin ajutoriu strainu e nefericita; prin ur-mare cei mai credintiosi alianti ai Ungariei su-natiunalitățile indestulite in pretinsuni-le loru cele dreptē. — Pápa y numai atunci i-va placē de adresa, candu se va realiză. Paulu Jám bor àpera ide'a ministeriului responsabile, aducundu esemple d'in constitutiunile Olandiei, Angliei si Americiei; E de parere, că Ungari'a, numai pe basea de dreptu pote sustă. Car. Kerkápoly cu deosebire reflectedia la Vladu si Dobrzan'szky, mai cu sama cestui d'in urma i- respunde, că sub numirea „magyar nemzet“ in intielesulu legiloru suntu de a se pricepe tote natiunile d'in Ungari'a.

Domahidy vorbesce mai pe lungu pe langa adresa, urmaritu de sgomotu si toiu asie, cătu nu se mai potē audi ce vorbesce. Dupa aceste au abdisu mai multi de la cuventu, si apoi F. Deák pune căpetu desbătătoriloru generali di-cundu pe scurtu, că tote acele motive si argu-minte, cari s'au amintitu sub tempulu desbă-terei adresei n'au fostu in stare se-i schimbe parerile si convingerea despre adresa, elu pri-mesce adres'a tota atātu in genere cătu si specialminte. Despre desfasiurarile lui Bartal dice, că acele mai aproape stau de parerile lui decātu de dîplm'a d'in opt. Declara, că acelu barbatu alu regimului, care privesce la acest'a adres'a, ca la o impedecare a complanării, acel'a sēu nu voesce impacarea, sēu cu unu pretiu (oly áron), care nu lu-potemu primu.

Dupa acēsta la provocarea presiedintelui s'a primitu adresa unanimu.

Apoi trecundu la descătarea speciale 14 alinee inca in acea-si di se primira fără mo-dificatiune.

Siedintia se inchise cam la 2 ore.

In siedintia d'in 21. faur. au vorbitu in caus'a natiunalitătiloru: Gozsdu, Vladu si Sig. Popu

Alegerea reprezentantului dietalu in Tinc'a.

In nrulu 5. a „Concordiei“ se amintesce pe scurtu rezultatulu alēgerii de la Tinc'a, in comitatulu Biha-rei, adeca cumca in 26. januaru a reesitu invingato-riu D. Emanuilu Gozsdu in contra lui Stanislavu Dezső cu majoritate de 453. voturi; acēsta inse e forte putinu, portarea braviloru alegatori ai acestui cercu merita o descriere mai detaiata, fiindu aceea plina de moralu si invetiature demne de imitatu in ori-ce casu, unde caus'a romanului e periclitata, si unde periculu nu se pote incungiară de cătu senguru prin sacrificie si martiriu. Deci de óra-ce dupa decurgere de trei septemane nu s'a resolutu nimene a o descrie, mă incumetu eu, care amu fostu de fatia sub totu decursulu alēgerii.

Ca sē fiu bine intielesu inse, e neincungiaratu de lipsa ca sē nu me marginescu numai la actulu alē-gerei, ci in câte-va cuvinte se enarezu si celea ce au premersu alēgeria.

Cerculu acēsta la inceputu aveă doi candidati pe Tisza László deputatulu acestui cercu d'in 1861. si pe Dezső Szániszló nepotulu episcopului catol. de ritulu latinescu de Oradea-mare si deriginte alu acestui dominiu forte estinsu.

In 1. opt. a. tr. i-s'a oferitu domnului Gozsdu acestu locu d'in partea romaniloru, care primindu cu bucuria increderea pusa intr'insulu, a promis ca nainte de alēgere va întreprinde o caletoria prin cercu.

Devenindu acēsta la cunoscentia lui Tisza, acēsta ca unu omu intieptu s'a retrasu, era cel'a laltu in-credintu in omnipotintia sa de diriginte dominalu fiindu mai intregulu cercu alēgatoriu in dominiulu sēu — a statu la lupta.

In 3. noemvre si-a inceputu d. Gozsdu caletoria prin cerculu alēgatoriu, care a duratu pana in 5. nov. Pe totu-indene a fostu intemnatu cu bandiere de calareti, si primitu cu entusiasmu; la rentorcere-i amu fostu si eu de fatia in Tinc'a, eră o di de tergu, o multime mare de poporu cu preutimea in frunte lu-acceptă, si candu sosī vivatele nu erau sē incete, Dlu Gozsdu tienū o cuventare petru dietoria care se in-cepū cu cuvintele „Fratiloru!“ Voi diceti „sē traiēscă Gozsdu!“ „Eu dicu, ca Gozsdulu numai pana atunci sē traiēscă pana candu va lucră

spre binele vostru, și în ora ce va înceta a lucra pentru binele vostru, se nu mai trăiescă Gozsdu! Cuvintele acestea fura primite cu o însufțire nemarginită, aci și-a desfasuratu programul politic, care pentru angustimea colonelului acestui diariu nu-lu potu comunica în întreaga estinderea sa, de ajunsu că acela a fostu bine primitu atât de întielegintia, câtu și de poporu, veri-care romanu lu-pôte subscrie.

Cine are norocirea a cunoște talentulu oratoricu, afabilitatea și cordiala modalitate a dlui Gozsdu, nu se va miră audindu cumca D. sa într'atât a farmecatu inimile alegatorilor cu ocașiunea acestei caletorie, în câtu neci unu modru pamentescu, neci momelre, neci terorisări, neci înspaimentări, neci chiaru uciderile de la primă alêgere n'au fostu în stare a iclatinâ în credința lor, și a-i abate de la candidatul lor.

Partid'a contraria vedindu cu cine are de lucru, s'a supusu d'in tôte poterile dupa coruptiuni. Mi-se împarâ d'in 60 comune ce formedia acestu cercu alegatoriu 53 cadu în dominiulu contracandidatului. Cine cunosce referintiele, ce și de la 49. în coace au mai remasu neregulate între fostii proprietari și iobagi, va trebui se marturisêca, cumca mai alesu în locurile necomasate, dar' și chiaru în cele comasate bunastarea fostilor iobagi depinde multu de la bunele relatiuni cu fostulu proprietariu. Acêst'a impregiurare bine cunoscandu o partid'a contraria, s'a și folositu de d'ins'a într'unu modu fôrte neomenosu. Comunele, ca atari, au fostu amenintiate că votandu pe Gozsdu nu voru capetâ pasciuni, lemne, paduri neci pentru bani, contraptele expirate despre puste și alte locuri fâra de cari multe comune nu potu trai nu se voru renoi; era d'in contra votandu pe Dezsô tôte acestea le voru capetâ în daru, și acêst'a s'a și efectuitu, multe comune s'au eschisu în fapta de la folosirea pasciunilor și a padurilor pentru că s'au dechiaratu pentru Gozsdu era ômenii sengurateci, cari s'au dechiaratu pentru D. au pasciunatu și lemnaritu gratisu, au capetatu lemne de edificie s. a. s. a. Preutii au fostu amenintiatî că decumva voru fi pentru G. cu ocașiunea comasării nu li se va da sesiunea de pamentu prescisa prin legea urbariala, era d'in contra o voru capetâ unde va fi pamentulu mai bunu. Fiesce care siumariu (gornicu de padure) a avutu detorint'a a cascigâ celu putinu 5 alegatori pentru D. d'in contra va fi destituitu d'in postu. O arma mai cugetatu partid'a contraria a avê, unii d'între cortesi nu se sfiau a vorbi în gur'a mare, cumca n'au ei frica de romani, că-ci „cu o iude (1/2 de cupa) de vinarsu potu cumperâ douedieci de romani.“ Au inceputu deci a se folosi și de acestu medilocu demoralisatoriu, toti birtasii d'in intrêgulu dominiu, câtu e de la Orade pana la Beliu au avutu instruptiune ca omenilor lui D. se li dee beuture și mancâri gratisu. De acêsta favore s'au și folositu ômenii lui D. birtasii suntu în placut'a pusetiune a nu mai plâfî arinda în câtu-va ani decâtu numai cu conte de la alêgere.

Mii și sute mai suntu neonestele arme de cari s'a folositu acêsta partid'a: fie inse destule cele amintite, d'in acêstea se pote convinge on. publicu, cumca unu poporu lipsitu cumu e alu nostru numai cu mari sacrificie și abnegare de sine a potutu resiste, și scapâ curatu. Un'a mai amintescu: vedindu partea contr. cumca cu tôte misieliile sale va sê patiesca rusine de cum-va se voru infatisia alegatorii lui G. cu 2. septemane nainte de alêgere a facutu despusetiuni, ca tôte carutiile d'in comunele ce cadu în dominiu sê fie conduse pre diu'a alegerei pentru 4 fl. câte un'a ca sê duca la locul alêgerei pe alegatorii lui D. în locul alêgerei Tinc'a s'a inchiriatu tôte birturile și casele private apte spre a primi ospeti, ca numai partid'a lui G. dar' neci chiaru însu-si G. sê ru nu-si capete cortelu. Rectorulu calvinescu d'in T. avuse curagiulu a-si oferi cas'a pentru D. G. ce devenindu la cunoscint'a colocutorilor sêi, au navalitu noptea asupr'a lui, i-au spartu ferestele și i-au mai derimatu cas'a, era pe d'insulu dechiarandu-se pentru G. l'au dechiaratu de neunu, și o nopte intrêga l'au detienutu închisu într'o chilia rece. Tôte acestea suntu faptele asiê numitei „întielegintia de Tinc'a“ carea asiê dice că numai pentr'acea a fostu în contra lui G. pentru că atâtu partid'a lui câtu și d. G. a încungiuratu-o, nu i'a cerutu concursulu, — frumose, oneste fapte! demne suntu de d'ins'a; astfelu de ômeni aru fi și meritatu sê-i cumanacêca romanii!

(Va urmâ.)

Iesvinu, în 16. februaru 1866.

(Concertulu și balulu romanu d'in Timisior'a.)

Nu me potu laudâ a posedê cunoscint'a artei musice, ca sê potu dîserâ ori recensâ productele concertulu tienutu în 1/13 fauru a. c. arangiatu de teneimea romana d'in Temisior'a spre scopu filantropicu. Totu-si în câtu gustulu esteticu prin impresiunarea

facultâtilor sentimentali lu posedemu ori care, me îndreptatesce și pe mine a-mi da parerea într'asta privintia, nu potu intrelasâ a nu aduce putine cuvinte de multamire publica atâtu esecutorilor concerninti ai concertulu, câtu și comitetulu arangiatoriu. Bucuri'a manifestata d'in partea numerosulu publicu, aplausele înnumerate, poftria-i de repetire, tôte aceste ne îndreptatescu a dechiarâ, cumca concertulu a multamitu pe deplinu acceptarea publiculu. Incantâtoriele și fragedele coconitiei a spectacululu Dnu advocatu A. Ratiu fostulu v. comite în Carasiu, care peste program'a concertulu s'au produsu pe pianoforte, asiderea Domnisor'a Sofia Radulescu esecutandu pies'a romana de Saligny a provocatu între aplause intentiunea și admiratiunea totoror. Noi suntemu mandri cu coconitiile nôstre, și stimatii parinti potu avê cea mai viua mangaiare. Violin'a dlui Siepetianu a companiatu de dlu Kunszet pe pianoforte ne au strapusu în campii elisêului, le gratulâmu d'in inima. Dechiamarea dlui Slaviciu despre „omulu frumosu“ poesîa de renumitulu Muresianu ne a implutu desenturiile cele mai nobile. Dechiamarea dlui Popoviciu docintele d'in Mehala „moda noua“, și replic'a lui Slaviciu „omulu frumosu“ poesie umoristice d'in ale bravului june Vulcanu, au produsu cea mai viua ilaritate. Si ce se di-u de chorulu plugarilor d'in Chiseteu? Acelu-a ne au multamitu peste acceptare. A pretinde de la plugarii nostri mai multu ar fi a pretinde imposibilitate. Nu e acêst'a ostentatiune tendentiôsă, dar e mandri'a nostra a romanilor, carea ni-o asigura și strainii, convingandu-ne că romanulu e demnu de vietî'a. Rom'a se impopolâ si se facu domnitoria lunei prin petrecerea (?) arangiata de Romulu, și pe noi ne strapusera plugarii nostri în acelu tempu și locu, și rece inima ar fi trebuitu sê aiba totu insulu, carele la bătorea în palme a Sabeloror vreu sê dicu a reginelor balulu nostru romanescu, sê nu fie saltatu de bucuria în lacrime de mangaiare. Avemu fundamentu bunu la edificulu natiunale, geniulu poporulu romanu, și desceptarea sentiului sêu natiunale, care ocupa dimensiuni totu mai intensive în inim'a lui. Era perseverantia nostra cu poporulu d'impreuna pe terenulu natiunale, ni garantedia glori'a avitica. Nemoriatoriulu Muresianu, nu si-au potutu redicâ monumentu mai grandiosu și eternu de câtu prin resunetulu „Descêpta-e Romane.“ Sê traesca plugarii nostri d'in Chiseteu, dar' se traesca și bravulu pastoriulu lor sufletescu Dlu parocu Siepetianu ca conductorulu lor, carele e demnu a secerâ laud'a nôstra.

Balulu a fostu eclatantu, publicu numerosu concurendu pe langa tôte nefavorirea tempulu ploiosu atâtu tôte notabilitâtile d'in locu câtu și d'in departare, ba și strainii s'au adunatu. Reginele balulu — că-ci tôte erâu regine — cu bucuria voru fi asudatu (câte cu unu rege, R.) la acestu altariu natiunale jocandu.

Era comitetulu arangiatoriu, carele cu nesuintia rara, si-au datu ostentela, a arangiatu tôte, câtu numai au fostu cu potintia, și s'au recerutu spre a îndestuli gustulu esteticu, sentiulu natiunale, pof't'a de petrecere și a da concertulu și balulu caracterulu de „nobilu“ i aducemu d'in inima cea mai viua recunoscintia, oftandu-i de odata ca scopulu sêu nobilu și folositoriu sê fie încoronatu totdeun'a cu sucesele cele mai multamitorie. Trebuie sê insemnu — de si modestia doru sale ast'a nu ar fi cerutu — cumca arangiatorii acestei petreceri au fostu ambii frati Craciunescii și ten. Siepetianu și fiulu paroculu d'in Chiseteu. Sê traesca!

Tenerimea romana studiosa d'in Temisior'a credu că inca va fi mangaiata, spre a cărei-a ajutorare ne amu petrecutu, ce vomu vedê d'in publicarea sucesulu, carea comitetulu a o face si-tiene de detorintia.

Tr preutu.

Onorata Redactiune.

În numerulu 7. alu „Conc.“ a. c. într'unu articulu d'in Oradea-mare subscrisu de d. adv. Fassia se face amintire și despre alêgere curatorulu și a presiedintelui comunitatii romane gr. res.

Câtu pentru persôn'a Dlui Fassia, m'asiu îndoi a prinde condeiulu amana, că-ci numele dlucii sale ar' fi de ajunsu pentru ca cei ce lu cunosc, sê nu cetesca articulandru esitu d'in pen'a cea debila a Dsale — ci mai multu d'in respectu cătra on. publicu romanu, care nu-lu cunosece, mi-tienu de detorintia chiaru și în interesulu adevêrulu a îndreptâ totu ce e strembu și ne adevêru despre alêgere presiedintelui și totu deodata a curatorulu besericeii gr. or.

Cumca alêgere s'a tienutu în 1. januaru e. n. și cumca limb'a oficiôsă a comunitatii e cea magiara, — e dreptu, aci inse nu e de invovatitu nici curatorulu de acum'a, nici celu de mai nainte, ci comunitatea intrêga a cărei-a membru mi-se pare că e și D. Fassia; inse ce sê faci candu membrii comunitatii, d'impreuna cu dsa seiu și scriu mai bine magiarsce de câtu romanesc? Dacă acêst'a e unu pecatu, apoi D. Fassia care a crescutu cu prescura romanescă, e mai peccatosu decâtu ceialalti membri ai comunitatii, cari ca negociatori și maestri au de a face

mai multu totu cu neromani; dar' pentru aceea ei sunt romani, și de siguru mai buni decâtu D. Fassia. În Pest'a inca esiste comunitate romana, limb'a afacerilor comunale nu e cea romana, ba ce e mai multu, cu tôte că membrii ei sunt barbati deschisi la minte și unii d'între ei romani zelosi, asta-di inca se numescu „oláh község“ — „walachische Gemeinde,“ — și totu-si cine ar' cutediâ a dice că ei nu sunt romani? *)

Trecandu inse la obieptu, negu, cumca la alêgere ar' fi fostu numai 18. în locu de 209. insi, adevêrulu e: că toti dreptu credintiosii bisericeii nostre, cari au voit u si au avutu — dreptulu de alêgere, s'au infatisiatu la acestu actu de mare insemnetate, și alêsera pre D. Ioane Poinariu de presiedintele si curatorulu comunitatii pe temeulu rêgulei juridice: „praesentes concludunt,“ cu atâtu mai vertosu, că toti membrii comunitatii au sciutu că în 1. januaru se alegu antestii comunali, și de la alêgere n'au fostu opritu nimene. Dsa inse totu-si se plange în contr'a alegerii, de siguru, pentrucâ nu a potutu reesi a fi alesu de notariu alu comunitatii, nesciindu cumca la oficiulu notariatulu sê recere nu numai diploma de advocatura, ci și ce-va praca, stilu, și popularitate, ce Dsa nu le are.

Cumca D. Poinariu prin fatalitatile tempulu de câtu-va ani incoce au scapetatu în starea materiala, comunitatea besericesca i-au recunoscutu meritele, cari le au facutu în decursu de 6 ani, ca curatoru și presiedinte alu comunitatii bes. Sub conducerea Dsale s'a facutu reparările cele mai insemnate la sant'a beserice, s'au platitu detoriile acestei-a, s'au cumperatu vesminte noue besericesci, etc. etc. cu unu cuventu, va trebui sê recunosca: cumca D. Poinariu a fostu și e unu barbatu cu consciintia în lucrările sale, — și numai dupa o catastrofa materiala a sa a abdisu însu-si, d'in bunavointia de oficiulu sêu spre cea mai mare neplacere a Comunitatei.

În anulu acestu-a, la rogarea mai multor cetatieni și alegatori, primii de nou sarcin'a de curatoru cu resolutiunea barbatescă, de a face totu ce se pote pofi de la d'insulu ca de la romanu și omu de omenia.

Ura și discordia dar' nu esiste, decâtu numai în crerii dlui corespundinte, care pote numai senguru „încungiura și sant'a misa“ d'in cauza, că nu fu alesu de notariu alu comunitatii. Hinc illae lacrymae!

Alteum institutiunile besericeii nôstre nu le pote stricâ nici comunitatea rom. d'in Orade, nici corespundintele aspirante la notariatu; ar' fi inse cu multu mai bine, dacă acelu advocatusiu, care vre sê dee lectiune altor'a sê invetie și sê scie mai nainte însu-si aceea „la ce e chiamatu și incredintiatu,“ că-ci altecum vomu fi siliti a dice proverbiulu romanescu, că „oulu vre sê scie mai multu decâtu gain'a.“

Dionisiu Dâpalma, d'in Alicarnasu.

Dechiaratiune.

Borosiu-Ineu, 18. faur. 1866.

Fiinducâ în meritulu adegatlei d'ietale d'in cerculu Ceic'a în comitatulu Bihariei, calumniările nu mai înceta a se ivi pe terenulu publicitatii diurnalistice, combatendu și pre scrisulu, macaru fâra vin'a mea, nepotendu remanê scutitu de ictrurile invectivelor; ca atare, ce dupa parerea unor'a asi u vrutu, ba pôte și acum inca asi u cugetâ a pasi ca candidatu în cerculu mentionatu, unde alegerea, ce e dreptu, cu celu mai apriatu detrimentu a respectivilor alegatori, e tinuta totu în suspensu — ca dara toti accia ce se interesedia langa candidatul A. Romanu, sê nu mai aiba în câtu se atinge de persôn'a mea nici celu mai micu scrupulu; ca însu-si corespundintele d'in Haieu inca sê pota vedê, câtu de reu fu informatu atunci, candu în nrulu 6. alu „Concordiei“ cu schimosirea adevêrulu meu nume se încerca a me micșorâ în fati'a publicitatii, afu de lipsa a dechiarâ: că eu în cerculu sus-mentionatu n'amu pasitu nici candu ca candidatu de deputatu d'ietale, nici nu voiescu a pasi; de ora ce, dupa cum sum informatu, în acelu cercu, care, cu privire la proportiunea impopulatiunei și respectivu a alegatorilor, cu totu dreptulu se pôte considerâ de unu cercu alegatoriu romanescu, candidatul e poftitu cu unanimitate;

*) Că nu-su romani, acêst'a n'ar dice nimene neci chiaru atunci candu membrii însi-si ar negâ-o. Alta ce-va inse e a fi romani buni. Noi cunoscemu între membrii comunitatii besericesci greco-romane de aici nesci barbati întru adevêru zelosi, dar dieu, o mare parte sunt și de acci-a pre cari singura confesiunea i mai lega de natiunaltatea romana, precandu era vre o doi trei sunt de acci-a, cari se numescu magiari de legea resariteana. Nu potemu apretiu starea lucrurilor la comunitatile beser. rom. d'in Orade, d'in punctu de vedere natiunale, prin urmare neci nu potemu sci în câtu s'ar potê aplecâ cele insemnate la d'insele, în ceea ce privește padirea caracterulu natiunale. Ni pare inse reu că articolulu cestiuatatu a împinsu caus'a pre terenulu personalitatii. R e d.

in contr'a carui-a a pasi nici in acea intem-
plare n'asiu fi fostu plecatu, candu asiu fi sciutu
de siguru câ me voiu impartesi de norocirea
alègerii; câ-ci eu, fâra a me deprinde in asè-
menea cause cu confesiunalismulu, numai acea
tienu inaintea ochiloru, ca candidatul sè fie
patriotu si romanu adevratu; apoi nu me in-
doiescu, câ acestea calitâti se afla in cestiuna-
tulu barbatu. Se insiela tare si acei-a, carii
credu, câ protopopulu Bika aru fi fostu plecatu
a lucrâ in favorea mea, câ-ci acelu-a numai
acolo pune in lucrare influenti'a sa, unde acèst'a
o pote face cu favorea interesului sèu materiale.

Ioane Pap, protop. gr. res.

ROMANIA.

Dupa cum cetîmu in „B. A. D. Ztg.“
diurnalulu Sentînella Romana“ la mo-
tiunea ministrului de interne prin decretulu
principescu d'in 25. jan. s'a suspinsu, d'in cauza
câ a critisatu unele arestari facute decatra re-
gimu in interesulu leniscei publice.

Ministrulu dreptatii a emisu in 25. jan.
unu cerculariu catra toti presiedintii judetie-
loru in care-i provoca a se ingrigi ca inveni-
tioru sè se face cu mai mare precisune cita-
tiunile judecatoresci si fie care citatiune dupa
ordenarea ei sè se trameta persoanei respective
celu multu dupa 3 zile.

Principele si principes'a au datu in 17.
fauru unu balu spre inchiarea carnevalului.

Cu ocaziunea serbatoarei de 24. jan. gu-
vernulu a primitu gratulatiuni numeroase d'in
tote districtele tieriei. Principele si principes'a
a tramesu prefectulu d'in Jasi 500 galb. ca sè-i
impartiesca intre seracime. Asemene au facutu
si cu ocaziunea serbatoarei de 24. jan. care
fapta nobile a facutu impresiune adenca in
poporu.

Metropolitulu Moldovei Calinicu Miclescu
a emisu o invitatiune catra toti preutii si lo-
cutorii tieriei, in care-i provoca a infintiâ comi-
tete de bine-facere in tote cetâtile, spre a potè
ajutâ poporatiunea apesata de fomete si colera.
Aceste comitete voru constâ d'in 2 laici si 1
preutu, cari indata voru pregatî subsrieri in
tota tier'a spre procurarea baniloru necesarii.

Dupa o publicatiune a dfectiunei serviciu-
lui sanitaru d'in 24. jan. s'au aretatu in Jasi
de la 3—10 jan. 21 casuri de colera d'in cari
7 se finira prin morte. In trei comune a le dî-
strictulu Jasi d'in 1—10 jan. se bolnavira 10
persone de colera, d'in cari 4 morira. In Bo-
tosiani d'in 130 persone atacate de colera 18
morira.

In siedinti'a d'in 14. jan. a camerei s'a
desbatutu proieptulu de lege privitoriu la redî-
carea pre 5 ani a tuturor contributiuniloru
statulu prin comune. Dupa o descusiune
scurta legea s'a primitu pre langa ore
cari schimbâri mice. In siedinti'a d'in 15. jan.
s'a desbatutu legea privitoria la redîcarea unei
tasse pentru aprobârile si autentificarile jude-
catoresci carea s'a si primitu cu o majoritate
absoluta.

NOUATATI ESTERNE.

FRANCIA. D'in Parisu 16. faur. se scrie:
In siedinti'a senatulu d'in 14. fauru Persigny
luandu de punctu de plecare §. 11. alu proiep-
tulu de adresa, vorbî despre libertate si vari'a

*) Cuventulu „calumniare“ e forte reu alesu, de ora ce in
ambii articuli ce se referescu la alègerile de Ceica s'au publi-
catu „fapto.“ Cari se socotescu a fi „calumniati“ poffîmu pasiè-
sca a combate „calumniâ“ pre terenulu publicitâti, ce stâ de-
schisu pentru ori si cine. Ceea ce privece person'a Pr. On.
Dvostre de „calumniare“ nu pote fi vorba, de ora ce nu s'au
disu câ ati pasitu de candidatu, neci câ ati fi incercatu a pune
in miscare confesiunalismulu, acestu-a l'a pusu altii spre rusi-
narea loru propria. Cele impartesite despre Dvostre sunt in-
se-si marturisirile celoru ce v'au provocatu sè pasiti, si a le unui amicu
alu Dvostre. De altmintrea cine are dreptulu constituionale de
a pasi de candidatu, alegatorii inca avendu dreptulu lor, voru
alege pre acelu-a intru care au mai mare încrèdere. Ei inse au
fostu vatamati de done ori in esèrcerea celui mai santu dreptu
alu lor si alègere a amanata si a trei-a ora intr'unu modu ce
calca in peciore tota legea si constituitiunea, apoi dorerea nostra
e câ reulu mare parte ni vine de la omenii nostri, celu putinu
amagiaru d'in Biharia se scusa cu uneltirile unor romani de-
generati. Ad vocec „calumniâ“ in Beiusiu la cas'a unui domnu
unde mai de una-di erâ adunata o societate numerosa, unulu
d'intre ospeti spunea, câ ar' fi intielesu de la cont. Haller cumca
acèst'a ar' fi primitu o scrisore de la Dta prin carea ai fi cerutu
amanarea alègerii de Ceica (de 26. jan.) destituirea judelui V. si
numai 400 fl. apoi astfelu l'ai fi asecuratu câ vei reesi a potè
fi alesu in contr'a lui A. R. Nu le crèdemu ei le amintîmu nu-
mai pentru a-ti da ocaziune a deminti asta calumniâ; de alt-
mintrea noi crèdemu, câ amanarea alègerii erâ achi mai de multu
precalculata.

R e d.

ei desvoltare in Angli'a si Franci'a, despre auto-
ritatea ce trebue sè stea pre langa libertate, si
despre consecintiele ce voru urmâ d'in aceste
relatiuni reciproce intre autoritate si libertate,
mai alesu pentru Franci sub alu doilea imperiu.
Lui Persigny i-se pare a fi lucrulu celu mai
de inlaturatu pentru Franci'a, form'a parla-
mentaria a libertatii si totu ce e in legatura
cu dîns'a, precumu initiativ'a legelatîva a ca-
merei, domnirea majoritatiei, respunsabilitatea
ministeriului etc., si acèst'a voescè s'o dovedesca
d'in istori'a cea mai noua a tieriei. Numai alu
doilea imperiu a aflatu ace'a, ce e necesariu si
bunu pentru Franci'a. Imperatulu a edficatu
pre basea solida a autoritatii adevrat'a liber-
tate, èr' neci de câtu libertatea artificiale. Acesta
libertate se schimba cu tempulu si cu mora-
vurile etc. In Franci'a are o forma ce difere
de cea d'in Angli'a, pentru câ si autoritatea in
aceste douè tieri e deosebita. In Franci'a ea se
manifesta prin respunsabilitatea suveranului si
nerespunsabilitatea ministriloru. Franci'a chiar'
asiè posedè libertate sub imperiu, ca si sub
ori care altu regimu, si accelerarea desvoltarei
ei depinde numai de la tiera, intielegerea par-
tîdeloru si opiniunea publica. Mai incolo areta
câ bonapartismulu in form'a lui de acum nu
numai câ posedè destula libertate, ci inca e
floreia intregii libertati si celu mai bunu re-
gimu ce Francia pote numai sè doresca.

Dupa unu telegramu d'in 18. faur., Impe-
ratulu adresâ deputatiunei adresei senatulu ur-
matoriele cuvinte. „Adres'a senatulu e unu co-
mentariu elocinte a cuventulu meu de tron; ea
desfasiura ce am atînsu eu numai, ea explica
totu, ce am voitu eu sè se precepta. DVostre
poffiti, ca si mine, stabilitatea unei desfasiurii
ratiunali si progressive a institutiuniloru nostre,
imbunetirea sortii maioritâti poporulu si
sustienerea neatîngibile a demnitatii si onorii
natiunali; acesta consonantia e una potere. Lu-
mea spiretuale ca si cea fisica dâ legi univer-
sali, cari nu s'ar' potè calcâ fâra periculu. Nu
prin scuturare câtdîfana a temelioru unui
edficu se accelereza incorunarea lui; regi-
mulu meu nu e stagnatoriu, elu propasiesce si
vre a propasî, inse pre o base intarita, care e
in stare a portâ poterea si libertatea. Se chia-
mâmu intr'ajutoriu progresulu in tote formele
sale, inse sè edficâmu cu diligentiâ la pira-
mid'a mare, care si-are de base votulu univer-
sale si de culme spiretulu civilasatoriu alu
Franciei. Sentiemintele esprese atâtu de bine
in adres'a DVostre, m'au miscatu, ele suntu
demne de antâiulu corpu de statu, de aperato-
riulu veghiatoriu alu constituitiunei si alu prin-
cipieloru ce o intemeieza.“

Adres'a corpuulu legelatîvu alu Franciei
se va cetî in dilele aceste. Pasulu ce se refe-
resce la Roma intoneza dîrecte „poterea lume-
sca.“ Cu privire la cestiunile interne proieptulu
corpuulu reprezentantiloru e mai liberalu, de
câtu adres'a senatulu. In Tuilerie proieptulu
n'a facutu impresiune buna si imperatulu si-a
aretatu neplacerea fatia cu cont. Walewski
laudandu desteritatea lui Morny, cu care
acèst'a sciù sè conduca redactiunea adresei,
Imperatulu poffî ore cari modificâri, d'in care
causa se si intardiâ presentarea proieptulu.

VARIETATI.

*) Metropolitulu Siagun'a petrece de câte-va
dile in Pest'a, de Maies. Sa fu primitu in 17. l. c.

*) D. ablegatu Samuilu Turu, insarcinatu d'in
partea dîteiei, a cercetâ in fati'a loculu daca alègere
lui Décey in Cehu (Selagiu) au fostu legiuita sèu ba,
inchiandu-si misîunea au plecatu inca de vîneri câtra
Pest'a. Precum suntemu informati, alegatorii au tare
credîntia câ nelegiuit'a alègere a lui Décey se va
nemici, dar luandu in socotîntia straordenariulu modu
de procedere a lu dîteiei, — prin care se verificara
mai multi ablegati a caroru alègere au fostu o ade-
verata fâra-de-lege, — tragemu atentiunea ablegatiloru
romani spre a-si innaltî graiulu la tempulu sèu, ca
criminalitatea nepedepsita sè nu prinda corne spre a
mai grasâ si in viitoriu.

*) „Istori'a Ardealulu“ pentru scolele poporali
scrisa de D. Ioane Moldovanu prof. gimnasiale in
Blasiu 1866. Pretiulu 30 cr. v. a. Lips'a unei asemene
cârti e invederata. Dupa invetiarea santeloru rogatiuni,
istori'a poporulu romanu e cartea cea mai necesaria
ce trebue sè dâmu in manile pruncutiloru. Intetitoria
e lips'a unei istorie bune a tuturor romaniloru pentru
scolele poporali. Sperâmu câ premiulu pusu de Mece-
natele romanu ilustrulu Mocioni va avè rezultatulu
doritu. Refletâmu inse pre scriitorii nostri in asta pri-
vintia, câ istori'a nu mai e unu registru de Imperati,
regi, principi, sèu cum se mai numescu, neci descrie-

rea vietiei de a rondulu desfrenata a unor domitori
lâcomi, ambitiosi, crudi, etc. fie straini fie romani totu
atât'a ci d'ins'a are sè ni arete starea politica, sotiale
si de cultura a poporulu romanu in osebitele epoche a
le tragicele sale esistintie pre pamentulu Daciei vechie.

*) Desbaterile asupr'a proieptulu de adresa a
casei magnatiloru se voru incepe joi in 22. l. c.

*) D'in fonte securu audimu, câ respunsulu la
adres'a casei reprezentantiloru, care in putiene dile va
scapâ si de desbaterile speciale, pre semne, ca coconii
cei cu buna credintia de focu, lu-va cetî in persona
Maiestatea Sa in cas'a cea noua a tieriei.

*) Binefacere. Cu multemire amintîmu o fapta
marinimosa, de cari nu se pomenescu in tote dilele.
Unu stud. rom. veni in dilele trecute de la unu gim-
nasiu d'in vecinetate la Pest'a si avu nenorocirea a
picâ morbosu la patu. Cine scie câ ce sorte pote omulu
avè bolnavindu-se in locu strainu, fâra de neci unu
cunoscutu si inca cu epitetulu stereotipu, care se li-
pesce cu atâta caldura mai de totu studintele romanu,
si-pote intîpu si desperat'a pusetiune a acèstui teneru.
Ddieu inse are grige de toti, i trimise si lui unu an-
geru aperatoriu in person'a domnisierei August'a Serbu
care nu numai i procurâ ingrigirea mediculu de
casa, ci avu si curagiulu a cercetâ in persona pre mai
multe familie rom. de aici adunandu-i sum'a de 20 fl.
v. a. cu ajutoriulu caror'a tenerulu rensanetosiatu se
potu intorce a casa in pace.

Indreptare. In „Revist'a pol.“ d'in nr. trecut
s'au verîtu douè sminte, — trecute cu vederea la re-
vedune, — cari turbura intielesulu contestulu, a nume
in alinea prima, versulu 47. in locu de „concesiuni“
stâ „concesiuni“ era in versulu 57. in locu de „Prus-
sia“ stâ „Rusia.“ On. cetitori voru fi observatu d'in
capulu loculu aceste sminte, cari, fiindu turburatorie
grabimu a le indreptâ.

Dnii prenumeranti ai „Conc.“ sunt rogati
a rechiamâ indata ce nu primescu vre unu nr. alu
diurnalulu ca sè se indrepte gresiel'a, de ar fi aceea
d'in partea spediturei, era de ar fi vin'a oficielor
postali de prin tieniturile respetive sè potemu descoperi
loculu unde se împedeca ori se prepedescu nûmerii
cari de aici se speduescu regulatu.

Responso. Dlui V. Abr. . . . in Grosi. Diur-
nalulu ti-se speduesce de aici regulatu, binevoiesce a
cercâ la oficiulu postei d'in urma.

Proprietariu si edîtoriu: **Sigmundu Pop.**
Redactoru respundietoriu: **Alesandru Romanu.**

3-1866.

Concursu.

In protopresviteratulu Beliiului, d'in comitatulu
Biharii urmatoriele statiuni invetiatoresci au devenitu,
vacante, si anume:

1. Calacea, cu acèsta statiune e legatu unu
salariu anualu de 25. fl. v. a. 8. cubule de grâu, 6.
cub. de cucurudiu, 8 orgii de lemne, 130. portiuni de
fènu, si cortelu liberu.

2. Coroiu, de acèst'a statiune e legatu unu
salariu anualu de 50fl. v. a. 8. cubule bucate, 6. or-
gii de lemne, 47 portiuni de fènu, cortelu liberu cu
curte buna.

3. Seicu, cu care suntu impreunate urmatoarele:
20 fl. v. a. 6. cub. grâu, 6 cub. cucurudiu, 8 orgii
de lemne, 80 portiuni de fènu, si cortelu liberu.

4. M Tagadon, cu care suntu impreunate ur-
matoriele: 25 fl. v. a. 13. cub. de bucate, jumetate grâu,
8. orgii de lemne, si 100. portiuni de fènu.

Voitorii de a ocupâ vre un'a d'intre aceste sta-
tioni suntu avisati, recursurile loru trebuintiosu in-
struate si adresate câtra venerab. consistoriu dîcesanu
Aradanu, in restîmpu de patru septemane de la antâ-
tâ'a publicare a concursulu acèstui-a a le transpune
la subscrisulu in T. Carand.

Datu in T. Carand 4. febru. nou 1866.

Iosifu Marchisiu

(3-3) Protopopu si insp. distric. scol. in Beliu.

2-1866.

Concursu.

Pentru vacant'a statiune invetiatoresca d'in Csinteiu,
protopresviteratulu Chis-Ineului, cu care suntu
impreunate urmatoarele emoluminte: 126 flni v. a. 12
cubule de grâu, 6 cubule de Cucurudiu, 12 orgii
de lemne, 30 mâgi de fènu, si cortelu liberu cu gra-
dina de legume.

Voitorii de a ocupâ acesta statiune, suntu avi-
sati recoursele sale trebuintiosu instruate, si adresate
câtra venerabilulu Consistoriu dîcesanu d'in Aradu;
pana in 28. februaru a. c. s. v. a le transpune la sub-
scrisulu in Chitichadiu (Kétegyháza).

Chitichadiu in 26. januaru 1866.

Petru Chirilesco

Protopresbiteru si inspectoru
distr. scolaru.

(3-3)